

ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ರೂಪವು ಭಗವಂತನ ಜಡ ಗುರುತು, ಆದರೆ ನಾಮವು ಅವನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗುರುತು - ಅವನ ನಾಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ಲೀಲೆಯು ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ. ಆತನ ನಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳು ಉಕ್ಕೇರಿ ಬರುತ್ತವೆ.. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸಮಯವು ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ ಮೂರ್ಖತನವೇ ಆದೀತು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಮಹಾರಾಜರ ಮಾತು, ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದವರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಭಗವಂತನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಯನ್ನು ಕುರಿತ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮಹಾರಾಜರು ಯಾವುದೇ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರ 'ಪ್ರವಚನ' ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಹಾಗೂ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿಗಳೇ ಪ್ರಧಾನ ವಿಷಯಗಳಾಗಿದ್ದ ಈ ಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಗೆ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತಹ ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ದಿನನಿತ್ಯದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಎಂಥ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ 'ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯ' ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಿಂದಲೇ ಜನರಿಗೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರು. 'ನಾಮವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ' ಎಂಬುದನ್ನು ಬಂದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡರಾಪುರದ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೇಮ. ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲಿ ಪಂಡರಾಪುರಕ್ಕೆ ನಾಮದ ಸಂತೆ ಎಂದೇ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಇದೆ. 'ಪಂಡರೀ ನಾಮಾಚಾ ಬಚ್ಚಾರ್ | ನಾಮ

ಹಿ ಘೇತಾ ನಾಮ ಹಿ ಲೇತಾ ಹೋತೊ ಕುಲ ಉದ್ಧಾರ್ |'

೧೯೧೩ರಲ್ಲಿ ಗೋಂದಾವಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ರಾಮ ನವಮಿ ಉತ್ಸವವೇ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮಚೈತನ್ಯ ಮಹಾರಾಜರ ಜೀವನ ದಲ್ಲಿಯ ಕೊನೆಯ ರಾಮೋತ್ಸವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂಬತ್ತು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಅಹೋರಾತ್ರಿ, ಅಖಂಡ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಐದುಸಾವಿರ ಜನರು ಗೋಂದಾವಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಕೊನೆಯದಿನ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಶ್ರೀಮಹಾರಾಜರು ಅವನಿಗೆ, “ಮಗೂ ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅವನ ನಾಮವನ್ನು ಎಂದೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಯಾರು ನಾಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ, ಅವರ ಹಿಂದೆ ದೇವರು ನಿಂತೇ ಇರುತ್ತಾನೆ” ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು.

ಸಿದ್ಧಾಸನ ಹಾಕಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೂತ ಶ್ರೀಮಹಾರಾಜರು ಯೋಗಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಶ್ರೀರಾಮನ ಮುಂದೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿದರು ಮತ್ತು 'ನನ್ನ ಜನರನ್ನು ಸಂಭಾಳಿಸು' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಹತ್ತಿರವೇ ಇದ್ದ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದಾಗ ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನುಡಿದರು: “ಎಲ್ಲಿ ನಾಮವೋ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ!” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೇಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರು. ಜೋರಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ವಾಸವು ಭಕ್ತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳವಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ವಾದ ನಂತರ ಮಹಾರಾಜರು ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಭಕ್ತರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಋಷಿಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ನಾಮಯೋಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗಿದ್ದರು.

ಭಾವಪೂರಿತರಾಗಿ ಜಪಿಸಿರಿ. ಮಂತ್ರದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿಯಿರಿ. ಆತನ ವ್ಯಾಪಕತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಯಲ್ಲೂ ಅನುಭವಿಸಿರಿ. ನೀವು ಜಪದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪುರಶ್ಚರಣೆ ಮಾಡು ವಾಗ ಆತನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಿ. ಆತನು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯಾಂತ ರಾಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಎಣಿಸಿರಿ.

-ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದ (ದಿವ್ಯ ಜೀವನ ಸಂಘ)

ನರವಿಂಧ್ಯದೊಳಗೆನ್ನ ಹುಲುಗಿಳಿಯ ಮಾಡಿ
ಸಲಹುತ್ತ, ಶಿವಶಿವಾ ಎಂದೋದಿಸಯ್ಯ.
ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಪಂಜರದೊಳಗಿಕ್ಕಿ ಸಲಹು
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

-ಬಸವಣ್ಣ

ನಾರಾಯಣ ನಿನ್ನ ನಾಮದ ಬೀಜವ
ನಾನೆಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲಿ | ನಿನ ನಾಮ
ನಾಲೀಗೆ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದೇನೋ||

-ಜಾನಪದ ಹಾಡು

ಕಿವಿಗೆ ಗಾನವು ಲೇಸು ಕಿವಿಗೆ ನವರಸ ಲೇಸು
ಭವಬಂಧ ಕಳೆವ ಗುರುಲೇಸು | ಮುಕ್ತಿಗೆ
ಶಿವಮಂತ್ರ ಲೇಸು ಸರ್ವಜ್ಞ ||

ಎಣಿಸುತಿರ್ಪುದು ಬೆರಳು ಗುಣಿಸುತಿಹುದು ಜಿಹ್ವೆ
ಮನಹೋಗಿ ಹಲರ ನೆನೆದರದು | ಹಾಳೂರ
ಶುನಕನಂತಕ್ಕು ಸರ್ವಜ್ಞ ||

-ಸರ್ವಜ್ಞ

ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುವವನು ಧನ್ಯ. ಅವನನ್ನು ಹೆತ್ತವರು ಧನ್ಯರು. ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡು ವವನು ಅಸ್ವಶ್ಯನಾದರೂ ಧನ್ಯನು. ರಾಮನಾಮವನ್ನು ಜಪಿಸದವನು ಉಚ್ಚಕ್ಕುಲದವನಾದರೇನು ಪ್ರಯೋಜನ?

-ತುಳಸೀದಾಸ

ನನ್ನ ರಾಮ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ರಾಮ, ಅಯೋಧ್ಯಾಪತಿ ದತರಥ ಸುತನಲ್ಲ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ರಾಮನಲ್ಲ. ಅವನು ಸನಾತನನೂ ಅನಾದಿಯೂ ಅದ್ವಿತೀಯೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

-ಗಾಂಧೀಜಿ

ಜೈನ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ದೇವ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ

ಡಾ.ಪ್ರೀತಿ ಶುಭಚಂದ್ರ

ಜೈನ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಯಾವನೇ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ನೆಂಬುವವನಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪಾಲಕ, ಸಂಹಾರಕನೂ ಇಲ್ಲ. ರಾಗ ದ್ವೇಷಾದಿ ಹದಿನೆಂಟು ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದ ಆಪ್ತನನ್ನು ಶ್ರಾವಕವೃಂದ ತನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆ- ಭಕ್ತಿಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಆಪ್ತ ಯಾವ ಹೆಸರನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ವಿವಾದವಿಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಆಚಾರ್ಯ ಉಮಾ ಸ್ವಾಮಿಯವರು:

ವಿಷ್ಣುಃ ಸ ಏವ ಸ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ ದೇವಃ ಸ ಮಹೇಶ್ವರಃ |
ಬುದ್ಧಃ ಸ ಏವ ಯಃ ಸರ್ವಸುರಾಸುರಸಮರ್ಚಿತಃ ||
ನಿರ್ಮಲಃ ಸರ್ವವಿತಾರ್ವಃ ಪರಮಃ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |
ಪರಂಜ್ಯೋತಿರ್ಜಗತ್ಕರ್ತಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾಪ್ತಃ ಪರಿಗೀಯತೇ ||

ಯಾವನು ಹದಿನೆಂಟು ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದವನೋ ಅವನೇ ವಿಷ್ಣುವು, ಅವನೇ ಬ್ರಹ್ಮನು, ಅವನೇ ದೇವ, ಅವನೇ ಮಹಾದೇವ, ಅವನೇ ಬುದ್ಧ. ಅವನೇ ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಭವನ ವಾಸಿ, ವೃಂತರ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದೇವರಿಂದ ಪೂಜ್ಯನಾದ - ನಿರ್ಮಲ, ಸರ್ವಜ್ಞ, ಸರ್ವಹಿತಕಾರಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪರಮೇಶ್ವರ, ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನಿ, ಮೂರು ಲೋಕದ ಸ್ವಾಮಿ, ಅವನೇ ಉಪದೇಶಕನೂ ಮತ್ತು ದೇವಾಧಿದೇವನಾದ ಆಪ್ತನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಜೈನ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಜಿನ, ದೇವ ಎಂದರೆ ಅವನು ಒಂದು ಆದರ್ಶವೇ ಹೊರತು ವರ-ಶಾಪಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಜಿನನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯೆಂದರೆ ಅವನ ಗುಣಗಳ ಸ್ಮರಣೆ. ಆ ಗುಣಗಳು ತನಗೂ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

**ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಸ್ಯ ನೇತಾರಂ ಭೇತ್ತಾರಂ ಕರ್ಮಭೂಬೃತಾಂ |
ಜ್ಞಾತಾರಂ ವಿಶ್ವತತ್ತ್ವಾನಾಂ ವಂದೇ ತದ್ಗುಣಲಬ್ಧಯೇ ||**

ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜಿನನ ಸ್ಮರಣೆಯೊಂದಿಗೇ ಅವನ ಗುಣಗಳು ತನಗೂ ಲಭಿಸುವಂತಾಗಲಿ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸುವ ಆದರ್ಶವಿದೆ.

ಇಂದ್ರನಿಂದ ಪೂಜೆ, ಗೌರವಗಳು; ಭುವನವೇ ಹೊಗಳು ವಂಥ ಕೀರ್ತಿ; ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವ ಲಾಭ - ಇವುಗಳು ಜಿನೇಂದ್ರನ ಸ್ಮರಣೆ ಹಾಗೂ ಅವನ ಗುಣಗಳ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ತಾವೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಜಿನನ ಗುಣಗಳ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಫಲ ಬರಿಯ ಲೌಕಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ನಿಲ್ಲದೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆತ್ಮಂತಿಕ ಸುಖದ ಲಾಭ ವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಮಂತ್ರರಾಜ **ಋಷಿಮೋಕ್ಷಾರ ಮಂತ್ರ**ದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಆಗುವುದೇ

ತಪಸ್ಸು, ಸಾಧನೆ, ಮಂತ್ರಜಪಗಳಿಗೆ ಜೈನಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಪಂಚ ಋಷಿಮೋಕ್ಷಾರವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಂತ್ರಗಳು ಜೈನ ತತ್ವಗಳ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವಂತೆಯೇ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಪ್ರಧಾನ ಆಚರಣೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವ ಲೇಖಕಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲ. ಪಂಚ ಪರಮೇಶ್ವರಿಗಳ ಸ್ತುತಿ-ನಮನಕ್ಕೆ ಜೈನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ.

ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗುರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ತಲುಪುವ ದಾರಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿಷ್ಪತ್ತಿ (conclusions)ಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವ ಮಾರ್ಗದ ಅರಿವಿಲ್ಲ. ಋಷಿಮೋಕ್ಷಾರ ಮಂತ್ರವೂ ಈ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಶಿಖರದಂತೆ. ಮಾರ್ಗದ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗುರಿ ನಿಷ್ಫಲ. ಶಿಖರವೇರಲು ಮೆಟ್ಟಿಲು, ಏಣಿ ಬೇಕು.

ಹಿಮಾಲಯದ ಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರೀಶಂಕರ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಮಾನವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾವೀರ. ಗೌರೀಶಂಕರ ಶಿಖರವನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕತ್ತಿ ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಶಿಖರವನ್ನು ಹತ್ತಿ, ತಲುಪಲು ದೀರ್ಘ ಶ್ರಮ, ತಯಾರಿ ಬೇಕು. ಮಹಾವೀರ ರನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ, ದೂರನಿಂತು ನೋಡಿ ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ ಹೊಂದುವುದು ಸುಲಭ. ಆದರೆ ಮಹಾವೀರರ ವಾಸ್ತವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡದು. ಮಹಾವೀರ ಹಾಗೂ ಋಷಿಮೋಕ್ಷಾರಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸುವ ರೀತಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂತಿಮ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಹಾವೀರ. ಮಹಾವೀರರ ನಂತರ ಆ ಸಭ್ಯತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮಹಾವೀರರಂಥ ಶಿಖರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಶಿಖರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ - ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆ ಆತ್ಮಚೈತನ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ಶ್ರದ್ಧೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಚೀನಾ ಮತ್ತು ಟಿಬೆಟ್ ಮಧ್ಯೆ ಬುಕಾನ್ ಪರ್ವತವಿದೆ. ಈ ಪರ್ವತದ ಗುಹೆಯ ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೋಫೋನ್ ರೆಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕೊರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗೆರೆಗಳಿವೆ. ರಷ್ಯಾದ ವಿಜ್ಞಾನಿಯೊಬ್ಬನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಗೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ರೆಕಾರ್ಡರಿನ ಸೂಜಿ ಮೊನೆಯಂಥ ಸಾಧನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡ ಯಾವುದೇ ಧ್ವನಿ ಶಕ್ತಿರೂಪದಾಗಿದ್ದು ನಷ್ಟಗೊಳ್ಳದು. ಆಕಾಶದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಲದಲ್ಲಿ ಕೊರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಗೆರೆಯೊಳಗೆ ಅವು ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಈ ಧ್ವನಿ ತರಂಗಗಳಂತೆಯೇ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಭಾ ಮಂಡಲ ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಜೀವಿಯೂ ತನ್ನ ಜೊತೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಲವನ್ನು ಹೊತ್ತೇ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಾಯುವವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಭಾಮಂಡಲ ಆರು ತಿಂಗಳಿರುವಾಗಲೇ ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಭವಿಸಿದ ಮೂರು ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಈ ಆಭಾಮಂಡಲವಿದ್ದು ನಂತರ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ರಷ್ಯಾದ ಕಿರಿಯನ್ನಿನ ವಿಜ್ಞಾನಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಆತ್ಯಧಿಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಪಿತ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ (high frequency photography) ಯಂತ್ರವು ಶರೀರದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ತರಂಗಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದೆ. ಶುದ್ಧ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಆತನ ಕೈಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಕಿರಣಗಳು ಸುಂದರವೂ ಲಯಬದ್ಧವೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಸದ್ಭಾವ, ಮಂಗಲ ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೈಯ ಕುಂಭದೊಳಗಿನ ಜಲವೂ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸೇಚನದಿಂದ ಅಂಕುರಿತಗೊಂಡ ಬೀಜವೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ಪುಷ್ಟ, ಫಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಅಮಂಗಲಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೈಯ ಜಲವು ಅಂಕುರವನ್ನು ನಷ್ಟ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಾಹ್ಯ ಉಪಕರಣಗಳಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಜಲದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಲು ಆಭಾಮಂಡಲವಿರಲೇಬೇಕು. ಪಾಪ ವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರಕವಾಗಬಲ್ಲ ಆಭಾಮಂಡಲವಿದ್ದಾಗಲೇ ಪಾಪಕರ್ಮ ಸಾಧ್ಯ. ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಆಭಾಮಂಡಲವಿಲ್ಲದೆ ಪಾಪವನ್ನು ಯಾವ ಕಳ್ಳ, ಕೊಲೆಗಾರರೂ ಮಾಡಲಾರರು. ಹಾಗಾಗಿ **ಐಮೋಕಾರ ಮಂತ್ರ** ನೇರವಾಗಿ ಪಾಪವನ್ನು ನಷ್ಟ ಗೊಳಿಸದು. **ಐಮೋಕಾರ**ದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸುತ್ತಲಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಗತಿ ಶಕ್ತಿ ಆವರಣ (electro dynamic field) ನಿರ್ನಾಮ ಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. **ಐಮೋಕಾರ ಮಂತ್ರ** ಆಭಾಮಂಡಲವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬದಲಿಸುತ್ತದೆ? ಅದೊಂದು ರಸವಿದ್ಯೆ. ಅವಲೋಹವನ್ನು ಚಿನ್ನವಾಗಿ

ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ರಸವಿದ್ಯೆಯ ಕುರಿತಂತೆ ಅನೇಕ ಕಥನಗಳು ಜನಜನಿತವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ರಸವಿದ್ಯೆಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನು **ಐಮೋಕಾರ ಮಂತ್ರ**ದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಓತೋ ರಜನೀಶ್ ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾವ ಬದಲಾದಂತೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಲವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣದ ಮೂಲಕ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಕಳ್ಳತನದ ವಿಚಾರ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಆಭಾ ಮಂಡಲವು ಉದಾಸ, ರುಗ್ಗ, ಕೊಲೆಗಡುಕ ಭಾವಗಳ ಬಣ್ಣದಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಾಸಿಲಿಯೋ ಖಿಮಿಲಿಯೋ ಎಂಬಾತ ಮೆಖಾಲೋವಾ ಎಂಬ ಮಹಿಳೆ ಧ್ಯಾನಸ್ಥಳಾಗಿದ್ದಾಗಿನ ಆಭಾಮಂಡಲದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಧ್ಯಾನಸ್ಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಆಭಾಮಂಡಲ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಂಡು ಏಕಧಾರೆ ಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತಾಳೋ ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಸುತ್ತ ಆ ಆಭಾಮಂಡಲದ ಕಿರಣಗಳು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳಂತೆ ಆ ಕಿರಣಗಳು ತರಂಗಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ತರಂಗಗಳ ಆಘಾತದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳ ಚಲನೆಯುಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದೂರ, ಹತ್ತಿರ ಚಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮೆಖಾಲೋವಾಗೆ ಇತ್ತು.

ಹೀಗೆ, ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ಹರಡಿರುವ ಊರ್ಜಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲಭಾವವನ್ನು ಪುನಃಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ವಸ್ತುವನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೆಖಾಲೋವಾಳ ಶರೀರದಿಂದ ಹೊರ ಬರುವ ಊರ್ಜಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಂತ್ರದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಯಂತ್ರವಿಟ್ಟು ಕೊಠಡಿ ಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದವರನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ತನ್ನತ್ತ ಆ ಯಂತ್ರವು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದೂರ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಿನ ಆಕೆಯ ಊರ್ಜಾ ಶಕ್ತಿ ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಆ ಯಂತ್ರವು ದೂರ ಹೋಗುವಂತೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಶಬ್ದ, ವಿಚಾರ, ತರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವವು ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಸಮಾವಿಷ್ಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಐಮೋಕಾರ ಮಂತ್ರವನ್ನೂ ಇದೇ ಮೂಲ ಆಧಾರದಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. **ಐಮೋ ಅರಿಹಂತಾಣಂ** - ಅರ್ಹಂತರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬುದು ಬರೇ ಶಾಬ್ದಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ, ಸರ್ವ ಸಮರ್ಪಣದ ಭಾವವೆಂದು ರಜನೀಶ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಶಿಖರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೋ, ಅರಿವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಚರಣಕ್ಕೆ ಶಿರವನ್ನಿಡುತ್ತೇನೆಂಬ ಭಾವವೇ ಈ ಮಂತ್ರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಗೆದ್ದು, ಅರಿತಿದ್ದಾನೋ ಅವನ ಚರಣದಲ್ಲಿ ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಭಾವ ಉದಯಿಸಿದಾಗ ಅಹಂಕಾರವು ನಿರಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಯಾರೆಲ್ಲ

ಅರ್ಹಾಂತನ ಚರಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರೆಲ್ಲರ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಅರ್ಹಾಂತರ ಮಹಾಧಾರೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಂಡು ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅರ್ಹಾಂತರ ಭಾವಮೂಲ ಶಕ್ತಿ ತರಂಗಗಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಕೊರೆದ ಗೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಸಂಗ್ರಹಿತ ತರಂಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾದವರ ಶಕ್ತಿ ತರಂಗಗಳು ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿ ಆಘಾತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆಗ ಮೋಡಕ್ಕೆ ಮೋಡ ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದಂತೆ ಶರಣಾಗತರ ಸುತ್ತ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ವರ್ಷಧಾರೆ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಗೋಚರ. ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆ ದಿವ್ಯತ್ವದ, ಭಗವತ್ವದ ಲೋಕ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅರ್ಹಾಂತರ ಭಾವಲೋಕದೊಳಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇನ್ನು ಸಾಧಾರಣ ಲೌಕಿಕನಾಗಿ ಉಳಿಯನು. ಸ್ವಯಂನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಆಕಾಶ, ಅಭಾಮಂಡಲವನ್ನು ಬದಲಿಸಿಬಿಡಬಲ್ಲ ರಸವಿದ್ಯೆಯಾಗಿ, ಕೀಲಿಕೈಯಾಗಿ **ಣಿಮೋಕಾರ ಮಹಾಮಂತ್ರ**ವಿದೆ. ರಸವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕರೂಪಕವಾಗಿ ಪೂಜ್ಯಪಾದಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ, ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಯೋಜನದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿವೆ. **ಣಿಮೋಕಾರ ಮಂತ್ರ**ದ ಸ್ಮರಣದಲ್ಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೂರ್ಣ ಮುಳುಗಿ ಹೋದಾಗ ಆತ ಅದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಷಟ್ಪಂಚಾಗಮದ ಆದಿ ನಮಸ್ಕಾರಾತ್ಮಕ ಮಂಗಲಸೂತ್ರವೂ ಇದೇ ಆಗಿದೆ:

**ಣಿಮೋ ಅರಿಹಂತಾಣಂ, ಣಿಮೋ ಸಿದ್ಧಾಣಂ, ಣಿಮೋ ಆಯುರಿಯಾಣಂ |
ಣಿಮೋ ಉವಚ್ಛಾಯಾಣಂ, ಣಿಮೋ ಲೋಽಽಪಸ್ವಾಹಾಣಂ ||೧||**

ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿರುವ ಅರ್ಹಾಂತರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ನಮನಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ತನ್ನೊಳಗಿನ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಅಹಂಕಾರ, ಅಜ್ಞಾನಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟವು ಅರ್ಹಾಂತರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿದೆ. ಇನ್ನು ಹೋರಾಡಬೇಕಾದ ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಿರ್ವೃಂದದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಅರ್ಹಾಂತ ಸ್ಥಿತಿ ಶಿಖರಸದೃಶವಾದುದು. ಶಿಖರವೇರಿದ ನಂತರ ಮುಂದೆ ಯಾತ್ರೆ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ಕೊನೆಯ ನಿಲ್ದಾಣ. ಇಲ್ಲಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ತೃಪ್ತಿಸಬೇಕಾದುದೂ ಏನಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಸಮಾಪ್ತಗೊಂಡ ಶುದ್ಧ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮಾತ್ರವಿದೆ.

ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನೂ ಈ ಮಹಾಮಂತ್ರ ಹೇಳದಿರುವುದೇ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ. ಅರ್ಹಾಂತರು ಜೈನಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜೈನ ಪರಂಪರೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಈ ಮಂತ್ರದ ಮುಖೇನ ಧ್ಯಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾವೀರನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವಿದ್ದವರು ಅರ್ಹಾಂತರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಎಂದರೆ ಮಹಾವೀರರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂದಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಮನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವಿದ್ದವರು ಅರಿಹಂತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂದರೆ ರಾಮನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ನಮಸ್ಕಾರ ಬೃಹತ್ ರೂಪದ್ದು, ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪದ್ದು. ಇಷ್ಟು ಸರ್ವಾಂಗೀಣವಾದ ವ್ಯಾಪಕವೆನಿಸಬಹುದಾದ ಮಹಾಮಂತ್ರ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪರಂ

ಪರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾರೆಲ್ಲರ ಅಂತಿಮಗುರಿ ಸಾಧಿತಗೊಂಡಿದೆಯೋ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂದಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೀತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಧಾಯಕ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಧಾಯಕ (+ve) ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೀಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಷೇಧದಲ್ಲಿ ಅದಿರದು. ಯಾರಲ್ಲಿ ಲೋಭವಿಲ್ಲ, ಮೋಹವಿಲ್ಲ, ಕಾಮವಿಲ್ಲ... ಹೀಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅಗಣಿತ ಅನಂತದವರೆಗೂ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳ ಮುಂದೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸೀಮೆಯುಳ್ಳ ಚಿಕ್ಕ ಶಬ್ದ. ಅಲ್ಲವೆಂಬುದು ವಿರಾಟ್. ಯಾರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ದ್ವಂದ್ವ ಸಮಾಪ್ತಗೊಂಡು ಶತ್ರುಗಳೆಲ್ಲ ಸಮಾಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೋ ಆತನನ್ನು, ಅರ್ಹಾಂತರನ್ನು ಪರಮ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅರಿಹಂತ ಶಬ್ದ ಅತ್ಯಂತ ಅಮೂರ್ತ. ಇದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ಶಬ್ದ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ - **ಣಿಮೋ ಸಿದ್ಧಾಣಂ**. ಅರಿಹಂತದ ಅರ್ಥವು ಯಾರು ತೃಪ್ತಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಎಂದಾದರೆ, ಯಾರು ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೋ, ಪಡೆದಿದ್ದಾರೋ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಎಂಬ ಅರ್ಥ 'ಸಿದ್ಧ' ಪದಕ್ಕಿದೆ.

ಅರ್ಹಾಂತರ ನಂತರ ನಮನಗೊಳ್ಳುವ ಸಿದ್ಧರೂ ಅರ್ಹಾಂತರು ತಲುಪುವ ಸಾಧನೆಯ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪಿದವರು. ನಿಷೇಧದ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಅರ್ಹಾಂತರದು ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ. ಅದರ ನಂತರ ಶಿಖರ ತಲುಪಿದವರು ಎಂಬ ವಿಧಾಯಕ ಅರ್ಥದ ಮೂಲಕ ಸಿದ್ಧರು ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಿರ್ವಾಣ ಹೊಂದಿದ ಇಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರವೇ. ಅಪ್ರಕಟಿತ ವ್ಯಕ್ತವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಬೀಜದಂತೆ ಈ ಸಿದ್ಧರು. ಪದ್ಮನಂದಿ ಮುನಿಗಳ **ಪಂಚವಿಂಶತಿಕಾದ**ಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಂದರವಾದ ಉಪಮೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೇಣದ ಬೊಂಬೆ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣಿನ ಹೊರಲೇಪನ ಮಾಡಿ ಬೆಂಕಿಗೊಡ್ಡಿದಾಗ ಮೇಣ ಕರಗಿ ಮಣ್ಣಿನಾಕೃತಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮೇಣ ಕರಗಿದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಖಾಲಿ ಜಾಗವೇ ಸಿದ್ಧರ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅರಿಹಂತ, ಸಿದ್ಧರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಶೇಷಣವೂ ಲಗತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧರು ಮಾತನಾಡರು. ಅರಿಹಂತರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಸ್ತ ಕರ್ಮಲೇಪವಿಲ್ಲದ ಸಿದ್ಧರಿರುವಾಗ ಆಘಾತಿ ಕರ್ಮಲೇಪ ಯುಕ್ತರಾದ ಅರ್ಹಾಂತರಿಗೆ ಏಕೆ ಮೊದಲು ನಮಸ್ಕಾರ? ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ **ಷಟ್ಪಂಚಾಗಮದ** ಧವಲಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ: ಅಧಿಕ ಗುಣವುಳ್ಳ ಸಿದ್ಧರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಅರ್ಹಾಂತರು ಕಾರಣರು. ಅವರ ಉಪದೇಶದಿಂದಲೇ ಗುಣಾಧಿಕವುಳ್ಳ ಸಿದ್ಧರ ಸ್ವರೂಪವೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳುಂಟಾಗುವುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಉಪಕಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರ್ಹಾಂತರಿಗೆ ಮೊದಲ ನಮಸ್ಕಾರ. ಜೈನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಂಪರೆಯು, ರತ್ನತ್ರಯ ಗುಣ ಸತ್ತ್ವವು ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿ

ದ್ವರೂ ಅವು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿತವಾದ ಕರ್ಮಾ ವರಣಗಳ ಕಾರಣ ಗುಣಸ್ಥಾನಗಳ ತರತಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ರಜನೀಶ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಈ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೇಮಿಚಂದ್ರಾ ಚಾರ್ಯರ ದ್ರವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸಿದ್ಧರು ಎಂಟು ವಿಧದ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವ ಹಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇಹ ಧಾರಿಗಳಾದರೂ ನಿಶ್ಚಯ ನಯಕ್ಕನು ಸಾರ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿದೇಹರೇ. ಅರ್ಹಾಂತರಿಗೂ ಸಪ್ತಧಾತು ರಹಿತ ಪವಿತ್ರ ದೇಹವಿದೆ ಎಂದು ವ್ಯವಹಾರ ನಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಶ್ಚಯನಯದಿಂದ ಇವರೂ ಅಶರೀರಿಗಳು. ಜೀವಿ ಗಳ ಇಂದ್ರಿಯ ಸಂವೇದನೆ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರ ವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜೀವವಿಕಾಸದ ಲಂಬರೇಖೆಯಲ್ಲಿ (life axis) ಸಿದ್ಧಪಡುವ ತುತ್ತತುದಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿ ಕೆ.ವಿ. ಮಾರ್ಡಿಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ:

"Some form of ascending scores can be connected to the idea of the spiritual advance ment of individuals. At the first stage are the saints who are supposed to walk on the spiritual path with single-mindedness. Those at the second stage are those spiritual teachers who have experienced truth. The third are the spiritual masters who practice what they preach, being true masters. The fourth category are the perfect living beings who have conquered their inner enemies. Those in the final category are pure souls (liberated souls) which are a form of absolute energy."

(The scientific foundations of Jainism, P.25).

ಬೀಜದಲ್ಲಡಗಿದ ವೃಕ್ಷದಂತೆ ರಹಸ್ಯವಾದದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರು ಅನಾಸಕ್ತರು. ಅರ್ಹಾಂತ ಪದವಿ ಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡಲಾಗದು. ಮೊದಲಿನ ಈ ಎರಡು ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೇರಲು ಏಣಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅತೀತರೆನಿಸುವ ಸಿದ್ಧರು, ಅರ್ಹಾಂತರನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಇರುವ ತೊಡಕು ಆಚಾರ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಅರಿವನ್ನು ಪಡೆದು, ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಆಚಾರ್ಯರು. ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗಳು ಒಂದೇ ಆದಂಥ ಅತ್ಯಪೂರ್ವ ಅವಸ್ಥೆ ಆಚಾರ್ಯರದು. ಅರ್ಹಾಂತ, ಸಿದ್ಧರ ಜ್ಞಾನವೂ ಆಚರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಭಿನ್ನ. ಆದರೆ ಅರ್ಹಾಂತರ ಆಚರಣೆ ನಿರಾಕಾರ, ಶೂನ್ಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಲಸಾಧ್ಯ. ಹೀಗೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟು ಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರೊಂದಿಗೆ ನಮಗೊಂದಿಷ್ಟು ನಿಕಟತೆಯ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನ, ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸು ವಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಜ್ಞಾನದ ಗುರುತು ಆಗದು. ಆಚರಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯವೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಲೋಭಿ ಯಾಗಿದ್ದೂ ನಿರ್ಲೋಭದ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ. ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ನಾಗಿದ್ದೂ ಅಹಿಂಸಕನ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆ ಒಂದು ನಟನೆ, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವಂಚನೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಹಿಂಸಕನಾಗಿದ್ದರೆ ಅಹಿಂಸೆಯ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾನಲ್ಲದೆ ಹಿಂಸೆಯ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲಾರ.

ಎಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಗಳು, ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೋ ಆಗಲೇ ನಾವು ಕುರುಡಾಗುವ ಭಯವಿದೆ. ಜ್ಞಾನದ ಸ್ಪರ್ಶವಿಲ್ಲದ ಬರೇ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳವರನ್ನು ಮಹಾನ್ ಆಚಾರ್ಯರೆಂದು ಭ್ರಮಿಸುವ ಅಪಾಯ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಯಾರ ಜ್ಞಾನವು ಅವರ ಆಚರಣೆಯೇ ಆಗಿದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವ ಮಹಾಮಂತ್ರದ್ದು. ಈ ಆಚಾರ್ಯ ರಿಗೂ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷಣಗಳಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗಳು ಏಕವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಆತ ಆಚಾರ್ಯನಲ್ಲ; ಆತ ಸಿದ್ಧ, ಅರ್ಹಾಂತನೂ ಆಗಬಲ್ಲ. ಈತ ಆಚರಣೆ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ದೊರಕುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ಥೂಲಬುದ್ಧಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಆಚರಣೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಮಹಾವೀರರ ನಗ್ನತೆ ಇಂಥವರಿಗೆ ಆಚರಣಾಹೀನತೆ ಎನಿಸಿತು. ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ಮಹಾವೀರರನ್ನು ಅಟ್ಟಾಡಿಸಿ ಓಡಿಸಲಾಯ್ತು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲಿನ ಸುರಿಮಳೆಯಾಯ್ತು. ಮಹಾವೀರರ ನಿರ್ದೋಷ ಆಚರಣೆ ಎಷ್ಟು ಸರಳವೆಂದರೆ ಬಚ್ಚಿಡುವಂಥದ್ದೇನೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ದೇಹದ ವಿದ್ಯುತ್ ಆಯ ಸ್ಯಾಂತೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಚರ್ಮ, ಮೂಳೆಗಳ ಭಾರದ ಹೊರೆಯೂ ನೀಗಿ ಹೋಯ್ತು. ಅವರ ದೇಹ ದಿಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳು ತಾವಾಗಿ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದವು. ಆಚರಣೆಯ ಹಾದಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಠಿಣ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ನಾವು ನಿರ್ಣಯ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಸವಾಲಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜಿಯಾಗಿ ಶವಸಮಾನರಾಗುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನವು ಪರಮ ಸ್ವತಂತ್ರ. ಆ ಜ್ಞಾನವೇ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಆಚರಣೆ ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲ, ಉಪದೇಶವೂ ಇದೆ. ಯಾರು ಏನನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತಾರೋ ಅರಿತು ಅದರಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಾ ಅರಿಯುತ್ತಾರೋ ಅದರಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವರೇ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತನ್ನ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತೋರಿಸುವ ಅವ್ಯಕ್ತತೆಯಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೌನಿ. ಆದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ದಯೆ ಯಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅರ್ಹಾಂತ, ಸಿದ್ಧ, ಆಚಾರ್ಯ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯ - ನಾಲ್ಕು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ರೇಖೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರರು. ಅವರನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸ ಲಾಗದು. ಮಂತ್ರವನ್ನು ಈ ನಾಲ್ವರಿಗೇ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗದು. ಲೋಕ, ಕಾಲ ವಿಶೇಷಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ